

תניא נמי הכי:

שתית מים] ממערת פמייס, ממילא איתסר ליה בכוליה ירדנא [נאסר הוא בכל הירדן, כי עיקרו ומקורו במערת פמייס].

ב. זכרותא דדמא כבדא [עיקר הדם הוי כבד], כדרכי יצחק! דאמר רבי יצחק:

כבד של מת שנימוח, הרי הוא מטמא באהל כשיעור רביעית כשיעורו של דם לטמא באהל.

ג. זכרותא דמיא [עיקר ומקור כל המים שבעולם] הוא נהר פרת, וכדאמר רב יהודה אמר רב: הנודר ממימי פרת אסור בכל מימות שבעולם, שהפרת מקור כל המימות. ומקשינן על דברי רב:

חיבי דמי, באיזה לשון אסר על עצמו? אילימא דאמר "לא שתינא ממימי דפרת", ועל אופן זה אמר רב שאסור הוא בכל מימות שבעולם. כך אי אפשר לומר, שהרי משמע:

מי פרת הוא דלא שתינא, הא מנהרא אחרנא שתינא [מי פרת הוא שלא אשתה, אבל מי נהר אחר — אשתה]. כלומר, הלך אחר לשון בני אדם, ומים הנקראים "פרת" הוא דקאמר, שהאדם הנודר אין דעתו אלא אחר שם שהוא רגיל לקרות לאותו מקום.⁽¹⁶⁾

ירדן יוצא ממערת פמייס, ומחלך בימה של סיבכי ובימה של טבריא ובימה של סדום, וחולך ונופל לים הגדול, ואין ירדן אלא מבית ירחו ולמטה.

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:

למה נקרא שמו ירדן? משום שירד מחלק שבטו של דן [ירד — דן].

אמר ליה רבי אבא לרב אשי:

אתון מהתם מתניתו לה [אתם לומדים שהירדן יוצא מחלקו של דן, משמו של הירדן], ואילו אנן מהכא מתנינן לה [מכאן אנו לומדים כן],⁽¹³⁾ שנאמר [יהושע יט מז]:

"ויקראו לו ללשם דן, כשם דן אביהם",⁽¹⁴⁾ הרי שלשם היה בחלקו של דן, ואמר רבי יצחק: לשם זו פמייס, ותניא: ירדן יוצא ממערת פמייס, הרי שמקור הירדן בחלקו של דן.

אמר רב כהנא:

א. זכרותא דירדנא [עיקרו של ירדן]⁽¹⁵⁾ מערת פמייס, לומר לך: היכא דאמר לא שתינא מים [מי שאסר על עצמו הנאת

לכן קרינן לשורש הדבר "זכרותא".

16. נתבאר על פי לשון רש"י. ולכאורה טעם ההיתר הוא, משום שכשיוצאים הם מן הפרת יש להם שם אחר, וראה היטב בלשון הרמב"ם המובא בהערה בהמשך הענין. שאם לא כן, וכי אם יוציא מים בכוס מן הפרת יהא מותר. וראה מה שכתב בשו"ת חתם סופר [יורה דעה סימן

13. בעיון יעקב שעל העין יעקב, צידד לומר, שנחלקו אם מקרא נדרש לפניו וגם לאחריו, כי לפי דרשת רבי יוחנן הדל"ת נדרשת לפניו ולאחריה.

14. כן צריך לומר, ולא כפי שנדפס.

15. ביארו האחרונים: על שם שהזכר משפיע,